Yayım Tarihi: 31 Ekim 2024 10:00

Sayı: 53532

Dış Ticaret İstatistikleri, Eylül 2024 (Düzeltilmiştir)

Eylül ayında genel ticaret sistemine göre ihracat %1,9, ithalat %1,4 azaldı

Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2024 yılı Eylül ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre %1,9 azalarak 21 milyar 987 milyon dolar, ithalat %1,4 azalarak 27 milyar 116 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ocak-Eylül döneminde ihracat %3,2 arttı, ithalat %8,0 azaldı

Genel ticaret sistemine göre ihracat 2024 yılı Ocak-Eylül döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,2 artarak 192 milyar 764 milyon dolar, ithalat %8,0 azalarak 252 milyar 638 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Aylara göre dış ticaret, Eylül 2024

(Milyon ABD $)

		İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış ticaret dengesi		İhracatın ithalatı karşılama oranı
			Değişim		Değişim		Değişim	
Aylar	Yıl	Değer	(%)	Değer	(%)	Değer	(%)	(%)
Ocak- Eylül	2023	186 864		274 528		- 87 664		68,1
	2024	192 764	3,2	252 638	-8,0	- 59 874	-31,7	76,3
Eylül	2023	22 411		27 506		- 5 095		81,5
	2024	21 987	-1,9	27 116	-1,4	- 5 129	0,7	81,1

Eylül ayında enerji ürünleri ve altın hariç ihracat %2,9, ithalat %4,5 arttı

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ihracat, 2024 Eylül ayında %2,9 artarak 20 milyar 231 milyon dolardan, 20 milyar 819 milyon dolara yükseldi.

Eylül ayında enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ithalat %4,5 artarak 20 milyar 286 milyon dolardan, 21 milyar 203 milyon dolara yükseldi.

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç dış ticaret açığı Eylül ayında 383 milyon dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret hacmi %3,7 artarak 42 milyar 22 milyon dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu ayda enerji ve altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı %98,2 oldu.

İhracat gelişim hızı, Eylül 2024

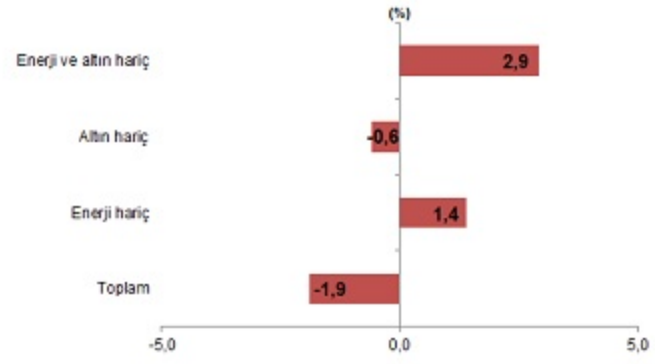

İthalat gelişim hızı, Eylül 2024

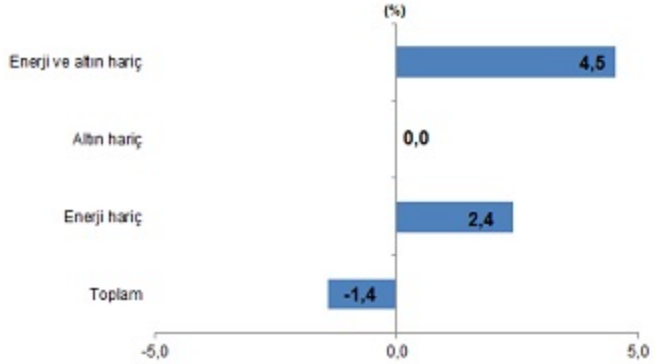

Dış ticaret açığı Eylül ayında %0,7 arttı

Eylül ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %0,7 artarak 5 milyar 95 milyon dolardan, 5 milyar 129 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2023 Eylül ayında %81,5 iken, 2024 Eylül ayında %81,1'e geriledi.

Dış ticaret açığı Ocak-Eylül döneminde %31,7 azaldı

Ocak-Eylül döneminde dış ticaret açığı %31,7 azalarak 87 milyar 664 milyon dolardan, 59 milyar 874 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2023 Ocak-Eylül döneminde %68,1 iken, 2024 yılının aynı döneminde %76,3'e yükseldi.

İhracat, ithalat ve dış ticaret dengesi, Eylül 2024

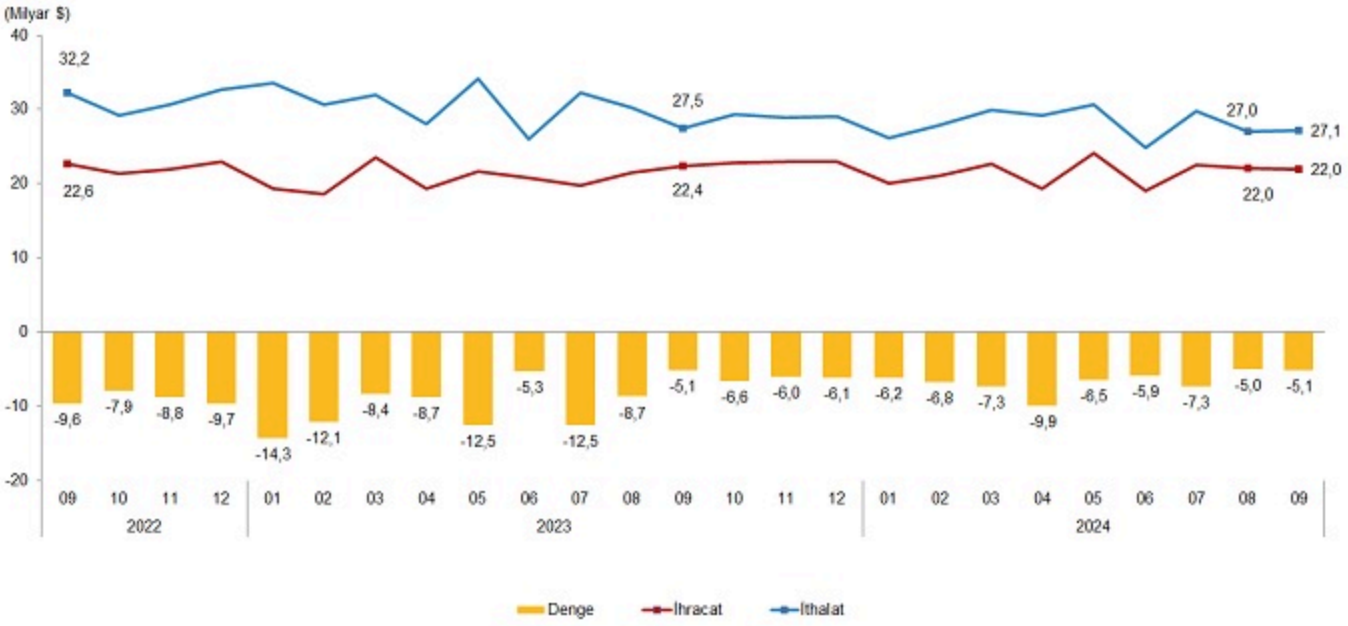

Eylül ayında imalat sanayinin toplam ihracattaki payı %94,5 oldu

Ekonomik faaliyetlere göre ihracatta, 2024 Eylül ayında imalat sanayinin payı %94,5, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı %3,4, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı %1,6 oldu.

Ocak-Eylül döneminde ekonomik faaliyetlere göre ihracatta imalat sanayinin payı %94,3, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı %3,5, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı %1,7 oldu.

Eylül ayında ara mallarının toplam ithalattaki payı %67,7 oldu

Geniş ekonomik gruplar sınıflamasına göre ithalatta, 2024 Eylül ayında ara mallarının payı %67,7, sermaye mallarının payı %16,1 ve tüketim mallarının payı %15,6 oldu.

İthalatta, 2024 Ocak-Eylül döneminde ara mallarının payı %69,5, sermaye mallarının payı %14,9 ve tüketim mallarının payı %15,4 oldu.

Sektörlere göre dış ticaret, Eylül 2024

(Milyon ABD $)

	Eylül					Ocak- Eylül				
	2023		2024		Değişim	2023		2024		Değişim
Sektörler	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)	(%)	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)	(%)
ISIC Rev.4					İhracat (FOB)					
Toplam	**22 411**	**100,0**	**21 987**	**100,0**	**-1,9**	**186 864**	**100,0**	**192 764**	**100,0**	**3,2**
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	893	4,0	748	3,4	-16,2	6 371	3,4	6 736	3,5	5,7
Madencilik ve taşocakçılığı	326	1,5	349	1,6	7,2	2 810	1,5	3 226	1,7	14,8
İmalat	21 078	94,1	20 771	94,5	-1,5	176 734	94,6	181 871	94,3	2,9
Diğer	115	0,5	119	0,5	3,8	949	0,5	932	0,5	-1,8
BEC					İthalat (CIF)					
Toplam	**27 506**	**100,0**	**27 116**	**100,0**	**-1,4**	**274 528**	**100,0**	**252 638**	**100,0**	**-8,0**
Sermaye (yatırım) malları	4 127	15,0	4 357	16,1	5,6	38 296	13,9	37 687	14,9	-1,6
Ara (ham madde) malları	19 579	71,2	18 367	67,7	-6,2	201 842	73,5	175 706	69,5	-12,9
Tüketim malları	3 776	13,7	4 227	15,6	12,0	34 181	12,5	38 793	15,4	13,5
Diğer	25	0,1	164	0,6	546,9	209	0,1	452	0,2	115,8

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

ISIC: Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması

BEC: Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması

Eylül ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu

Eylül ayında ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 1 milyar 680 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 1 milyar 400 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 1 milyar 263 milyon dolar ile ABD, 1 milyar 133 milyon dolar ile Irak, 1 milyar 48 milyon dolar ile İtalya takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın %29,7'sini oluşturdu.

Ocak-Eylül döneminde ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 15 milyar 303 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 11 milyar 820 milyon dolar ile ABD, 11 milyar 201 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 9 milyar 529 milyon dolar ile Irak ve 9 milyar 380 milyon dolar ile İtalya takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın %29,7'sini oluşturdu.

İthalatta ilk sırayı Çin aldı

İthalatta Çin ilk sırayı aldı. Eylül ayında Çin'den yapılan ithalat 3 milyar 737 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 3 milyar 304 milyon dolar ile Rusya Federasyonu, 2 milyar 521 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 412 milyon dolar ile İtalya, 1 milyar 392 milyon dolar ile ABD izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın %45,6'sını oluşturdu.

Ocak-Eylül döneminde ithalatta ilk sırayı Çin aldı. Çin'den yapılan ithalat 33 milyar 181 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 32 milyar 556 milyon dolar ile Rusya Federasyonu, 19 milyar 840 milyon dolar ile Almanya, 13 milyar 811 milyon dolar ile İtalya, 12 milyar 248 milyon dolar ile ABD izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın %44,2'sini oluşturdu.

Ülkelere göre ihracat, Eylül 2024

Ülkelere göre ithalat, Eylül 2024

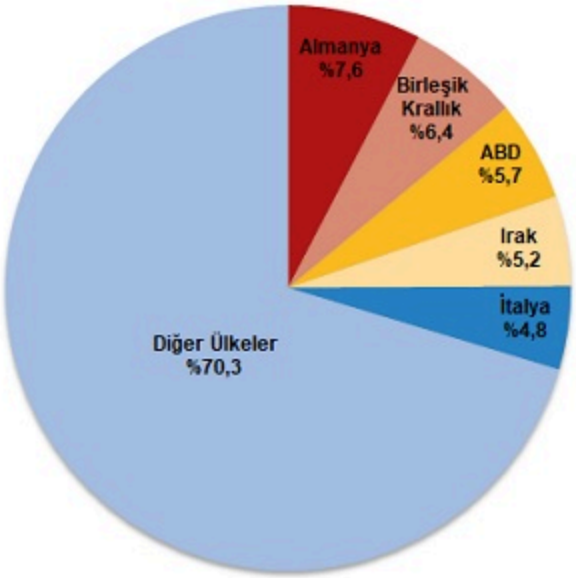

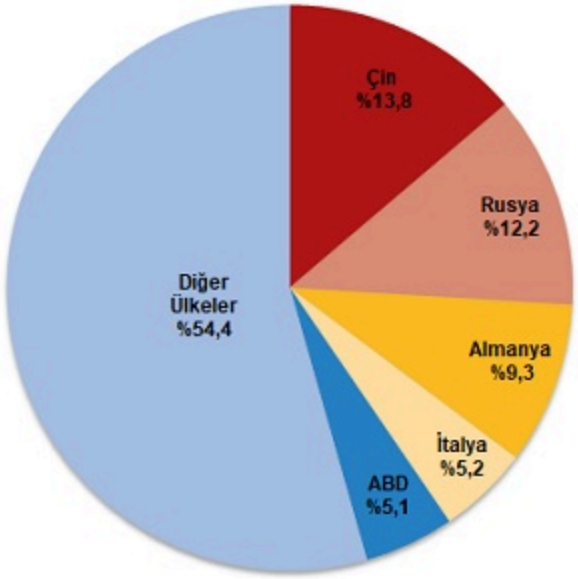

Grafikteki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat %3,3 azaldı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2024 Eylül ayında bir önceki aya göre ihracat %3,3 azalırken, ithalat %0,3 arttı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2024 yılı Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat %1,2, ithalat %1,4 azaldı.

Yüksek teknolojili ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı %3,9 oldu

Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.4 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Eylül ayında ISIC Rev.4'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %94,5'tir. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %3,9'dur. Ocak-Eylül döneminde ISIC Rev.4'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %94,3'tür. Ocak-Eylül döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %3,4'tür.

Eylül ayında imalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %83,9'dur. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %12,6'dır. Ocak-Eylül döneminde imalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %81,4'tür. Ocak-Eylül döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %11,2'dir.

Teknoloji yoğunluğuna göre imalat sanayi ürünleri dış ticareti, Eylül 2024

(Milyon ABD $)

Teknoloji yoğunluğu	Eylül 2023 Değer	Eylül 2023 Pay (%)	Eylül 2024 Değer	Eylül 2024 Pay (%)	Değişim (%)	Ocak- Eylül 2023 Değer	Ocak- Eylül 2023 Pay (%)	Ocak- Eylül 2024 Değer	Ocak- Eylül 2024 Pay (%)	Değişim (%)
	İhracat (FOB)									
Toplam imalat sanayi	**21 078**	**100,0**	**20 771**	**100,0**	**-1,5**	**176 734**	**100,0**	**181 871**	**100,0**	**2,9**
Yüksek teknolojili ürünler	858	4,1	818	3,9	-4,7	6 425	3,6	6 154	3,4	-4,2
Orta yüksek teknolojili ürünler	7 226	34,3	7 954	38,3	10,1	64 896	36,7	67 205	37,0	3,6
Orta düşük teknolojili ürünler	6 441	30,6	5 599	27,0	-13,1	50 159	28,4	52 501	28,9	4,7
Düşük teknolojili ürünler	6 553	31,1	6 401	30,8	-2,3	55 253	31,3	56 011	30,8	1,4
	İthalat (CIF)									
Toplam imalat sanayi	**22 993**	**100,0**	**22 760**	**100,0**	**-1,0**	**221 642**	**100,0**	**205 691**	**100,0**	**-7,2**
Yüksek teknolojili ürünler	2 403	10,4	2 865	12,6	19,2	22 679	10,2	23 036	11,2	1,6
Orta yüksek teknolojili ürünler	10 109	44,0	9 914	43,6	-1,9	93 620	42,2	90 949	44,2	-2,9
Orta düşük teknolojili ürünler	8 004	34,8	7 012	30,8	-12,4	80 969	36,5	64 130	31,2	-20,8
Düşük teknolojili ürünler	2 477	10,8	2 969	13,0	19,8	24 374	11,0	27 577	13,4	13,1

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi Ürün Grupları Sınıflaması Eurostat tarafından NACE Rev.2 sınıflaması baz alınarak hazırlanmış, ISIC Rev.4 sınıflamasına uyarlanmıştır.

Özel ticaret sistemine göre ihracat 2024 yılı Eylül ayında 19 milyar 989 milyon dolar oldu

Özel ticaret sistemine göre, 2024 yılı Eylül ayında, ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre %1,9 azalarak 19 milyar 989 milyon dolar, ithalat %1,4 azalarak 25 milyar 348 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Eylül ayında dış ticaret açığı %0,3 artarak 5 milyar 344 milyon dolardan, 5 milyar 358 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2023 Eylül ayında %79,2 iken, 2024 Eylül ayında %78,9'a geriledi.

İhracat 2024 yılı Ocak-Eylül döneminde 174 milyar 428 milyon dolar oldu

Özel ticaret sistemine göre ihracat, 2024 yılı Ocak-Eylül döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,7 artarak 174 milyar 428 milyon dolar, ithalat %8,4 azalarak 235 milyar 186 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ocak-Eylül döneminde dış ticaret açığı %30,0 azalarak 86 milyar 807 milyon dolardan, 60 milyar 758 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2023 Ocak-Eylül döneminde %66,2 iken, 2024 yılının aynı döneminde %74,2'ye yükseldi.

Özel ticaret sistemine göre dış ticaret, Eylül 2024

(Milyon ABD $)

Aylar	Yıl	İhracat (FOB) Değer	İhracat (FOB) Değişim (%)	İthalat (CIF) Değer	İthalat (CIF) Değişim (%)	Dış ticaret dengesi Değer	Dış ticaret dengesi Değişim (%)	İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)
Ocak- Eylül	2023	169 907		256 714		- 86 807		66,2
	2024	174 428	2,7	235 186	-8,4	- 60 758	-30,0	74,2
Eylül	2023	20 376		25 720		- 5 344		79,2
	2024	19 989	-1,9	25 348	-1,4	- 5 358	0,3	78,9

Bu konu ile ilgili bir sonraki haber bülteninin yayımlanma tarihi 28 Kasım 2024'tür.

AÇIKLAMALAR

Dış ticaret istatistikleri genel ticaret sistemi ve özel ticaret sistemi olmak üzere iki farklı ticaret sistemine göre hesaplanmaktadır. Genel ticaret sisteminde, bir ülkenin ekonomik alanına giren ve ekonomik alanından çıkan mallar kapsanmaktadır. Bu sistemde, ülkenin ekonomik alanını oluşturan serbest bölgeler, gümrük antrepoları ve serbest dolaşım alanına giren veya bu alanlardan çıkan mallar hesaplamalara katılmaktadır. Özel ticaret sisteminde ise, gümrük antrepoları ve serbest bölgeler istatistiklerde yer almamakta, sadece ülkenin serbest dolaşım alanına giren ve bu alandan çıkan mallar kapsanmaktadır.

Bu bağlamda, Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle üretilen dış ticaret istatistiklerinin ödemeler dengesi ve ulusal hesaplar gibi ekonomik istatistiklerde yapılan revizyonlara uyumlu hale getirilmesi amacıyla, Ocak 2020'den itibaren ayrıntılı olarak genel ticaret sistemine göre yayımlanmaktadır. Özel ticaret sistemine göre dış ticaret istatistiklerine ise bülten ve ekinde özet olarak yer verilmektedir.